

Tehy ry
PL 10
00060 TEHY

Lausunto 31.3.2020

Sosiaali- ja terveysministeriö
Meritullinkatu 8, Helsinki
PL 33, 00023 VALTIONEUVOSTO
kirjaamo@stm.fi

Viite: VN/6693/2020

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi lääkelain ja eräiden muiden lakien muuttamiseksi.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lääkelakia, lääkkeiden velvoitevarastoinnista annettua lakia ja tartuntatautilakia. Tarkoituksena on varmistaa lääkkeiden riittävyys Suomessa. Ehdotukset on tehty kansanterveyden suojelemiseksi.

Tehyn näkemyksen mukaan luonnoksessa hallituksen esitykseksi esitetyt muutokset lainsäädäntöön ovat perusteltuja ja tarpeellisia. Koronaviruksen aiheuttaman pandemian riskit lääkkeiden saatavuudelle ja lääkehuollon toimivuudelle edellyttävät säädösten täsmentämistä nopeassa aikataulussa.

Lääkkeiden hamstraaminen poikkeusoloissa vaarantaa lääkkeiden saatavuuden. Lainsäädännön muutoksilla ja informaatio-ohjauksella voidaan vaikuttaa siihen, että eri tahojen suorittama lääkkeiden hamstraaminen vähenee. Terveystieteiden ammattihenkilöt antavat lääkkeisiin liittyvää neuvontaa ja ohjausta potilaille, asiakkaille ja kansalaisille. Ammattihenkilöiden tulee yhdessä apteekkien henkilökunnan kanssa pyrkiä neuvomaan lääkkeen käyttäjiä siten, ettei apteekeista hamstrattaisi epätarkoituksen mukaisia määriä lääkkeitä kotiin varastoon.

Mikäli viranomaiset tekevät rajoituksia koskien tartuntataudin hoitoon (ml. oireiden ja jälkitautien hoito) tarkoitettujen lääkkeiden määräämiseen tai luovuttamiseen, tulee siitä tiedottaa terveydenhuollon ammattihenkilöitä. Näin ammattihenkilöt voivat työssään ohjata voimassa olevien rajoitusten mukaisesti potilaita rationaaliseen lääkkeiden hankkimiseen. Myös kansalaisia tulee tiedottaa viranomaisten toimesta, mikäli esimerkiksi joidenkin lääkkeiden luovuttamiseen apteekeista tehdään rajoituksia.

Lääkkeiden saatavuusongelmat ovat yleisiä myös niin sanottuna normaaliaikana. Lainsäädäntöä uudistettaessa on tärkeää selvittää, miten kansalaisia voitaisiin nykyistä paremmin tiedottaa lääkkeiden saatavuushäiriöistä. Usein käy niin, että asiakas saa tiedon lääkkeen loppumisesta vasta paikan päällä apteekissa asioidessaan. Jos asiakas saisi tiedon riittävän ajoissa, hän ehtisi ottaa yhteyttä hoitavaan lääkäriin ja keskustelemaan vaihtoehtoista tilanteen ratkaisemiseksi.

Apteekkien verkkopalveluissa asiointia tulee kehittää, jotta fyysisesti paikan päällä asiointia voidaan vähentää sekä koronaepidemian aikana, että niin sanottuna normaaliaikana. Sähköinen valtuutus helpottaa apteekkiasiointia toisen puolesta paikan päällä apteekissa. Voisiko jatkossa olla mahdollista apteekkiasioita toisen puolesta verkkoapteekissa käyttämällä sähköistä valtuutusta?

Lausunto on valmisteltu yhteistyössä Tehyn yhteistyöjäsenjärjestöjen Suomen sairaanhoitajaliitto ry:n ja Suomen Röntgenhoitajaliitto ry:n kanssa.

Helsingissä 31.3.2020

Millariikka Rytönen
puheenjohtaja
Tehy ry

Kirsi Sillanpää
johtaja
Tehy ry

Lisätietoja: Mervi Flinkman, työvoimapolitiittinen asiantuntija, mervi.flinkman@tehy.fi p. 09-5422 7173.

